



Gárdony Új_arc(h) – Kisvárosi településközpont

„Építészeti kutatás” nem (el)ismert fogalom, s tevékenységként sem egyértelmű az építész tervezői hivatás gyakorlói között. A kizárólag az épületre önmagára koncentráló tervezési módszer fel kell adni! Sokkal tágabb környezetet, s egyéb városszociológiai és társadalomtudományi szálakat keresve, az adott település történetiségét kutatva egyértelmű és kizárólagos kontextust teremtve a helytel kell a tervezési munkát megkezdeni, folytatni! A terv eredményeként megépült létesítményt pedig, annak létrehozásának egész folyamatát vizsgálva, tudományosan megalapozott módszerekkel értékelni, majd azt tervezéseméleti és tervezés-módszertani szempontok szerint kutatva publikálni.

„Research by DESIGN” nemzetközileg is, egy az utóbbi időben felmerült fogalom, mely többek között az EAAE albizottságát is foglalkoztatja, s kutatásunkkal párhuzamosan kiadott irányelveivel reményeink szerint az építész tervezés kapcsán az építészeti kutatás lehetőségét meg is fogja határozni.

Velencei-tó, Velence-Gárdony-Agárd. Egykor jól csengő, tömegeket vonzó vízparti települések. Budapest közelsége miatt nemcsak a kis, aprótelkes nyaralók, de a hétvégi kikapcsolódásra vágyók úti célja is. Egykor sok, külföldi turista által is szívesen látogatott település.

Az utóbbi évtizedben az idegenforgalom visszaesésével minden elvesztette régi vonzerejét. A vízparton az egykor értékes létesítmények mára az enyészet részei lettek.

Gárdony kisvárosi központja sem tudott kialakulni. Több intézmény sorakozik az Városi Önkormányzat épülete körül, de a tér, a hangulat nincs meg. A hatalmas zöld terület parkként funkcionál, de azt a lakók nem, vagy csak elvétve használják. A leromlott állagú családi házas beépítés a terület peremén pedig már léptékében nem illik a városi képbe.

A kisváros település központjának és vízparti részének átgondolásával, újszerű funkciók és kortárs építészeti hangulat – mely gyökereivel a településhez maximálisan igazodik – megteremtésével elérhető lenne Gárdony új arc(h)-ának létrehozása.

A tervező szakirány 4. éves hallgatóival folytatott tervezési kurzus során a hallgatók kisebb csoportokban kezdték meg a munkát. Az első feladatrészt a helyszíni tüzetes vizsgálata: bejárással, fotózással, kutatással, rajzolással, utcaképek készítésével stb. Amikor a tervezési terület a csoport minden tagja részére teljes egészében ismertté vált, a terület hasznosítására, újszerű városépítészeti kialakítására kellett javaslatot tenni.

Ezután a közösen kialakított városépítészeti koncepcióban meghatározott telkek közül minden hallgató választott egyet, majd a közösen alkotott szabályozási paraméterek betartásával megkezdte egyéni munkáját a saját lakóépület megtervezésével.

A tervezési munka során természetesen a csoport egyes tagjainak az egységes látvány érdekében továbbra is intenzíven együtt kellett dolgozni. Ez a közös konzulens segítségével tudott leginkább megvalósulni.

Szándékaink szerint a fentiek alapján létrehozott javaslataink a különböző területek hasznosítására egy, a mai kor kihívásainak és elvárásainak is megfelelő fenntartható és élhető kisvárosi településközpontot és lakókörnyezetet hozott létre.

A fenntarthatóságot ebben a tervezési kurzusban tehát nem lehetett csak és kizárólag műszaki kérdésnek tekinteni, hiszen azok mellett olyan plusz rétegeket tudtunk bekapcsolni kutatási eredményként tervezői, alkotó tevékenységünkbe, melyekkel alaptervékenységünk eredménye – A_HÁZ, mint alkotás – egy sokkal magasabb szempontrendszer megítélésébe kerülhetett. Ez pedig a társadalmi fenntarthatóság!

Budapest, 2011. május

Varga Tamás DLA
egyetemi docens
műteremvezető

Készült a TÁMOP-4.2.1/B-09/1/KMR-2010-0002 támogatásával, a BME_FE, ÉPK_A_HÁZ alprojekt keretében.